

MÅNADSINFORMATION INVÅNARE

MALÅ KOMMUN

Utgivningsdag den 26 juni 2020

Innehåller även information om månadens
EVENEMANGSKALENDER

Info

Sommar med Coronaviruset (Covid -19)

Utbrottet av Covid -19 påverkar hur vi kan resa, semestra och umgås i sommar. Här hittar du en samlad information från myndigheters och andra aktörers information om vilka restriktioner och rekommendationer som gäller för resor, friluftsliv, camping med mera.

Fortsätt att följa de allmänna råden

- Stanna hemma om du har symtom.
- Håll avstånd.
- Var försiktig när du besöker personer som är 70+ eller tillhör en riskgrupp.
- Undvik större sociala sammanhang.
- Tvätta händerna ofta med tvål och vatten.

Inrikesresor

Folkhälsomyndigheten avråder från att resa kollektivt på grund av smittrisken. Tänk också på att vissa transportföretag kan ha minskat ned antalet avgångar och infört begränsningar i antalet passagerare ombord.

Från den 13 juni kan symtomfria personer resa i Sverige. Det är viktigt att alla följer reglerna om att hålla fysiskt avstånd mycket noggrant, både under resan och under vistelsen. Innan du reser, kolla med kommunen du vill besöka vad som gäller på plats.

Läs mer om inrikesresor och lokaltrafik: <https://www.krisinformation.se/detta-kan-handa/handelser-och-storningar/20192/myndigheterna-om-det-nya-coronaviruset/inrikesresor-och-kollektivtrafik>

Utrikesresor

Utrikesdepartementet, UD, avråder från icke nödvändiga resor till alla länder. Avrådan gäller fram till den 15 juli, därefter gör UD en ny bedömning.

Läs mer om utrikesresor: <https://www.krisinformation.se/detta-kan-handa/handelser-och-storningar/20192/myndigheterna-om-det-nya-coronaviruset/reseinformation-med-anledning-av-det-nya-coronaviruset>

Friluftsliv

När vi inte kan resa och umgås som vanligt förväntas det lokala friluftslivet öka kraftigt i sommar. Att fler människor ger sig ut i naturen är så klart positivt och något myndigheterna uppmuntrar. Samtidigt är det extra viktigt att alla visar hänsyn mot naturen, djurlivet, markägare och andra människor.

10 tips från Naturvårdverket om hur du visar hänsyn i naturen: <https://www.naturvardsverket.se/Var-natur/Ta-hand-om-varandra-och-naturen/>

Allemansrätten—dina rättigheter och skyldigheter i naturen

Allemansrätten innebär att du får röra dig fritt i naturen utan att fråga markägaren om lov. Men det finns vissa saker du måste tänka på när du är ute och vandrar, campar, klättrar, åker båt eller gör något annat i det fria.

Läs mer om vad allemansrätten säger om olika aktiviteter: <https://www.naturvardsverket.se/Var-natur/Allemansratten/Det-har-galler/>

Fjällstugor behöver förbokas

På grund av risken för smittspridning har Svenska turistföreningen, STF, infört begränsningar av hur många som får övernatta i föreningens fjällstugor. Fjällvandrare behöver också boka plats i stugorna och betala i förväg.

Även privata fjällstugor kan ha infört liknande regler. Du som tänkt vandra i sommar rekommenderas därför att undersöka detta innan du ger dig iväg.

Läs mer om vilka särskilda regler som gäller: <https://www.svenskaturistforeningen.se/om-stf/aktuellt/information-fran-stf-med-anledning-av-coronaviruset/>

Nöjesfält, djurparker och vattenland

På grund av förbudet mot offentliga tillställningar för fler än 50 personer har många nöjesparker skjutit fram sina öppnanden tills vidare. Men vissa parker håller öppet med särskilda restriktioner och begränsningar. Det kan till exempel handla om att man endast släpper in ett begränsat antal besökare, att biljetterna måste förbokas eller att delar av parken är stängd. Ta reda på vad som gäller innan du besöker en nöjespark.

Restauranger och kaféer

Restauranger och kaféer får hålla öppet under vissa förutsättningar.

- Det får inte uppstå trängsel. Riktlinjen är att gästerna ska kunna hålla lite mer än en armlängds avstånd mellan varandra.
- Servering av mat och dryck ska ske genom bordsservering. Att beställa och hämta mat vid en disk är endast tillåtet om det kan göras utan att det uppstår trängsel.
- Gästerna ska alltid äta maten sittandes vid ett bord.
- Hämtmat kan köpas så länge det inte uppstår trängsel.

Hotell, vandrarhem och camping

Hotell, vandrarhem och campingplatser bör se till att personal och gäster känner till och följer Folkhälsomyndighetens råd. Besöksverksamheter bör kunna erbjuda alternativa lösningar till köer vid exempelvis incheckning (t ex visa hur långt gäster kan stå mellan varandra). Personal och besökare bör också ha möjlighet att tvätta händerna, både med tvål och vatten och handsprit.

Idrott och träning

Eftersom fysisk aktivitet är bra för hälsan kan idrott och träning fortsätta även under utbrottet av covid-19. Aktiviteterna kan dock behöva anpassas för att minska risken för smittspridning.

Läs mer om vad som gäller kring idrott och träning: <https://www.krisinformation.se/detta-kan-handa/handelser-och-storningar/20192/myndigheterna-om-det-nya-coronaviruset/idrott-och-traning>

Badplatser

Badplatser omfattas inte av förbudet mot offentliga tillställningar med fler än 50 personer. Det allmänna rådet om att hålla avstånd gäller.

Läs mer om vads som gäller: <https://svenskalivraddningssallskapet.se/sakerhet/strand-och-poolvett-under-coronapandemin>

Informationen är hämtat från Krisinformation.se där uppdateringen var gjord den 9 juni 2020.

Ta del av informationen direkt: <https://www.krisinformation.se/detta-kan-handa/handelser-och-storningar/20192/myndigheterna-om-det-nya-coronaviruset/sommar-covid19>

Fortsätt följa handelsutvecklingen! Håll dig uppdaterad!

Länets krisberedskapsaktörer arbetar tillsammans för att bromsa smittan i Västerbotten. Malå kommun håller sig uppdaterad i nära samarbete med Region Västerbotten, Länsstyrelsen och andra myndigheter.

Fortsätt hålla i och hålla ut!

På Malå kommuns hemsida hittar du aktuell information, se: <https://www.mala.se/kommun-och-politik/coronaviruset/>

Handeln i Malå ställer om

Med hänsyn till den uppkomna situation till följd av Coronaepidemin har Malå kommun ställt om och bland annat prioriterat branschanpassade insatser. T.ex. är en omfördelning av projektmedel inom projekt "Utveckling av näringslivet och företagsklimatet i Malå kommun" (1.76) där en riktad insats till företag inom detaljhandeln i Malå kommun genomförts.

Läs mer på Malå kommuns hemsida: <https://www.mala.se/nyheter/handel-i-mala-staller-om/>

Kultur- och fritidsavdelningen har gjort sin sista nämnd

Sista kultur- och fritidsnämnden genomfördes den 28 maj och ser nu fram emot vår fortsatta verksamhet i den nya organisationen.

Protokollet från sista nämnden finns att läsa på <https://www.mala.se/kommun-och-politik/protokoll-och-kallelser/kultur-och-fritidsnamnden/>

Bland annat behandlas ärenden som: delårsrapporter, synliggörandet av den skogssamiska kulturen i Malå, uppföljning kultur- och fritidsplan, utvärdering av årets skidsäsongen i Tjamstanbackarna, redovisning av bidrag, medborgarförslag, utvärdering av Tjamstanbackarna 2013-2020 och utvärdering av kultur- och fritidsnämnden 2013-2020 (utifrån att nämnden upphör). m.m.

Hemkörning av livsmedel till Coronavirusets riskgrupper

Tillhör du riskgrupperna för Coronaviruset (Covid-19) bör du i största möjliga utsträckning undvika större folksamlingar. Utifrån de rekommendationerna bör du om du kan, undvika att handla livsmedel i affären själv.

I Malå kommun tillhandahåller butikerna Handlar 'n i Adak, ICA och COOP (i samverkan med Tidlösa Design, Skor & Sport samt Kattis bod) hemkörning av livsmedel till riskgrupper för Coronaviruset.

På Malå kommuns hemsida kan du läsa mer om detta, se: www.mala.se

Du kan även ta kontakt med respektive butik för att ta reda på vad som gäller:

- **Handlar 'n i Adak**
Tfn: 0953- 74 16 10
- **ICA Supermarket i Malå**
Tfn: 0953-106 63
- **Coop i Malå**
Tfn: 0953-346 60

Hemtjänst

Är du i behov av hemtjänst är du välkommen att kontakta biståndshandläggare Ulrika Grensell på Malå kommun.

Kontaktuppgifter

Tfn: 0953-140 36

E-post: ulrika.grensell@mala.se

Therese Perdahls stipendium

När kulturskolans traditionella vårkonsert ställdes in för att minska risken för smittspridning så hittades alternativt utdelningsställe av Therese Perdahls stipendium.

Vid kultur- och fritidsnämndens sista sammanträde så passade ordföranden Jakob Stenlund (S) på att dela ut och gratulera Signe Norén som erhållit Therese Perdahls stipendium läsåret 2019/2020.

Stipendiet delas årligen ut till kulturskoleelev som under skolåret gjort stora framsteg inom musikens område.

Grattis Signe och lycka till med framtida musikstudier!

Lokal naturvårdssatsning - LONA-bidraget

LONA är ett bidrag som ska stimulera kommuners och ideella föreningars långsiktiga naturvårdsengagemang.

Malå kommun, som enskild part och i samverkan med byaföreningar, har sökt och blivit beviljade LONA-bidrag för naturvårdssatsningar i Malå kommun. I Röka har byaföreningen blivit beviljade 18 595 kr för upprustning av vandringsleden och uppförande av vindskydd och grillplats vid Kolvdammen. Projektet kommer att pågå under 2020. I Rentjärn har byaföreningen blivit beviljade 54 000 kr för att restaurera och upprusta vandringsleden runt tjärnen i byn. Projektet kommer att pågå till 2022. Malå kommun har blivit beviljade 138 825 kronor för inventering av leder och ett utsiktstorn vid entré Malå. Projektet för utsiktstornet ansvarar utvecklingsavdelningen för och Kultur- och fritidsavdelningen ansvarar för inventeringen av vandringsleder.

Nästa ansökningsomgång, för projekt med start år 2021, så ska ansökningar och handlingar vara kommunen tillhanda senast 2020-11-15.

Information på kommunens hemsida: <https://www.mala.se/kultur-och-fritid/foreningsbidrag/lona-lokala-naturvardsbidrag/>

Information på Naturvårdsverkets hemsida: <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Bidrag/Lokala-naturvardssatsningen/>

Kontaktperson Malå kommun:
Nina Olofsdotter LONA-samordnare
E-post: nina.olofsdotter@mala.se
Tfn: 0953-140 65.

Naturvårdssatsningar, Lona, i Malå kommun

Intresset för rekreation och natur ökar och efterfrågan från både kommuninvånare och turister finns för naturbaserade upplevelser och friluftaktiviteter. Det finns därför en stor potential i att inventera kommunens alla leder i skogslandskapet, framförallt i anknytning till natur- och kulturvärden som finns.

I dagsläget är väldigt få leder utmärkta på kartor, de är otillgängliga och generellt i dåligt skick. Kultur- och fritidsavdelningen har sökt och blivit beviljat LONA-bidrag, för att inventera lederna och få en aktuell bild av ledernas status, skick och potential för att fylla funktionen som rekreation och naturvårdsupplevelse.

För att genomföra projektet har avdelningen resursförstärkt genom Peter Tjärnlund. I sommar kommer han att vandra lederna och säkerställa koordinater, inventera ledernas skick och behov av skyltning, röjning, spångning, rastplatser osv. Han kommer även att gradera ledernas svårighetsgrad utifrån lämplighet för olika aktiviteter så som vandring, cykling etc. vart efter lederna som natur- och kulturvärden, besöksmål, lämpliga fiskeplatser, rastplatser etc. finns.

Inventeringen kommer att ge ett gott underlag för kommunen, företag och föreningar att jobba vidare med att utveckla bra, hållbar och tillgänglig natur i kommunen. På sikt kommer det att gynna lokal utveckling samt bidra till ökad folkhälsa då tillgången till friluftsliv och rekreation ökar. En viktig del i projektet är att få kunskap om och en samlad bild av ledernas aktuella status. I en förlängning, med detta som underlag, genomföra kvalitetshöjande åtgärder, tillgängliggöra informationen och hitta långsiktiga lösningar för fortsatt underhåll.

Har du information om leder och besöksmål i Malå kommun tveka inte att kontakta Peter.

E-post: peter.tjarnlund@mala.se

Telefon 072-529 28 15.

Foto: Privat—Petet Tjärnlund

Foto: Rikke.se

MALÅ
Med allt så nära

Delta i medborgarforskning om hälsofrämjande kultur

Nu har projektet Nordic Nature Health Hub släppt sin webbapplikation om natur och hälsa – **Naturhälsokartan**, följ länk och läs mer: <https://www.luke.fi/hubben/naturhalsokartan/>

Genom medborgarforskning samlas information om hälsofrämjande platser i naturen. Sprid gärna och följ vårt arbete!

Projektet vill med hjälp av Naturhälsokartan samla information om hur en plats i naturen påverkar ens hälsa. Insamlade data används till en analys över var den mest hälsofrämjande naturen finns i landskapet. Analysen kommer att publiceras i Naturhälsokartan och kommer att vara tillgänglig för alla. Ju mer data vi får in i Naturhälsokartan, desto noggrannare analys kommer vi att kunna göra. Underlaget kan också användas för kommuners planering.

Kombinera utflykten med att bidra till studie. Ta en paus i naturen och reflektera över hur platsen påverkar din hälsa.

I Naturhälsokartan kan du sedan registrera din upplevelse. Genom att klicka på smiley-symbolen högst upp i kartan öppnas ett formulär där du kan lämna ditt svar. Du behöver inte logga in eller ladda ner någon app för att använda kartan.

Länk till mer information om Naturhälsokartan: <https://www.luke.fi/hubben/naturhalsokartan/>

Direktlänk till Naturhälsokartan: <https://naturhalsokartan.sokigohosting.com/SMART?profile=nnhh>

Läs mer om Naturhälsokartan i vårt pressmeddelande: <https://www.pressmachine.se/pressrelease/view/delta-i-medborgarforskning-om-halsoframjande-natur-18354>

Kontakt Naturhälsokartan:

Julia Pettersson

E-post: julia.pettersson@lansstyrelsen.se

Tfn: 010-225 44 69

Föreningsbidrag

Malå kommun avsätter varje år pengar för att stödja föreningar. Bidragen som kan sökas från kultur- och fritidsavdelningen består av fyra delar; aktivitetsbidrag, anläggningsbidrag, lokalbidrag, och kulturbidrag.

Aktivitetsbidrag utgår för barn/ungdom per aktivitetstillfälle. Anläggningsbidrag kan man få om man upprätthåller t.ex skidspår, badplats m.m.

Lokalbidrag ger en stimulanspeng till föreningar som har kostnader, t.ex. underhåll av egen eller hyrd lokal.

Kulturbidrag kan fås för kulturella arrangemang och aktiviteter.

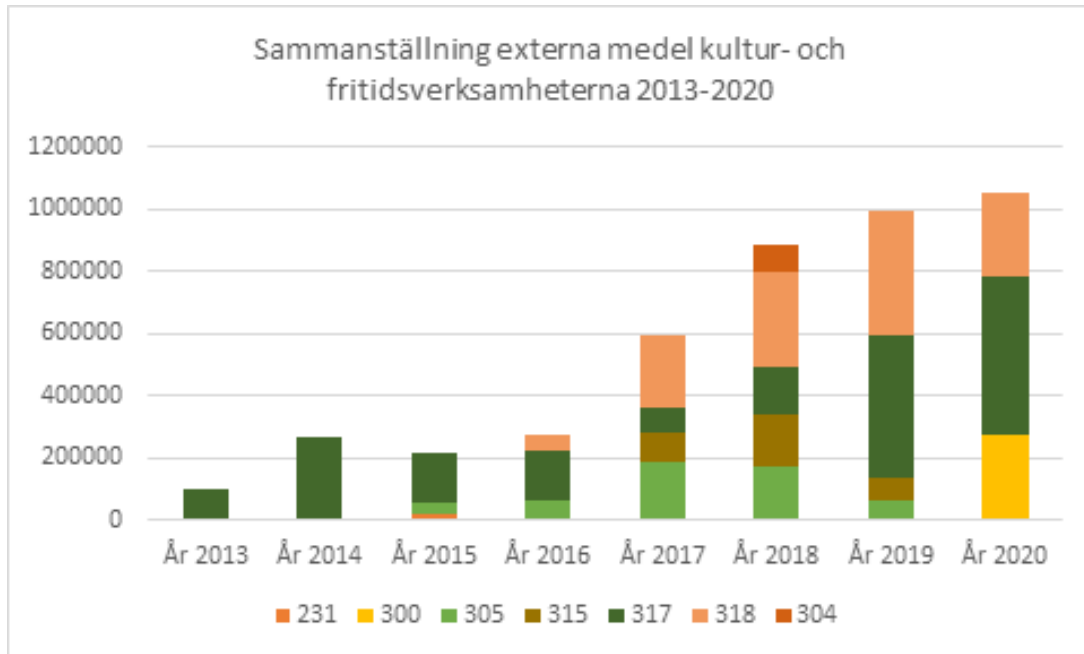
För att ytterligare stimulera idrott och rörelse för barn och ungdomar så får föreningar hyresrabatt i kommunens lokaler/anläggningar för dessa ändamål.

För verksamhetsåret 2019 så fick föreningar i Malå kommunen 319 203 kr i dessa bidrag.

Delfinansiering av kultur- och fritidsverksamheter med externa medel

Kultur- och fritidsnämnden har, i flera år, haft som mål att "delfinansiera nämndens verksamhet med externa medel". Nu inför att nämnden upphör* till sommaren, så har vi sammanställt utfallet, dvs. avdelningen för- måga att under nämndens ledning söka externa medel för utveckling av kultur- och fritidsverksamheterna i Malå kommun.

Diagrammet ovan visar förbrukade externa medel på verksamhetsnivå fördelat per år. Sammantaget har avdelningen under perioden 2013-2020 beviljats 4 391 430 kr. För medlen har bland annat kulturskoleverksamheten breddats (att omfatta dans, teater, 3D, film, musikalisk fördjupning, cirkus och parkour), lovaktiviteter arrangerats, vandringsleder kunnat kartläggas, simskola för förskoleelever genomförts, öppethållandet fritidsgården utökats, möblemanng och aktivitetsutrustning kunnat köpas in, förstärkning av barn- och ungdomsbibliotekarie verksamhet möjliggjorts, resor för barn- och unga kunna genomföras, meröppet Malå bibliotek utvecklats, åtgärder i fysiska fastigheter utförts. Utöver dessa medel tillkommer resurser där annan projektägare möjliggjort verksamhet i Malå kommun. Exempel på detta är bland annat finansieringen av webbplatsen www.visitmala.se, upprättandet av facebooksidan Malå – med allt så nära och modernisering av biografduk i Forum.

I skrivande stund har avdelningen nyligen beviljats 738 000kr för verksamhet innevarande år 2020 och kommande år 2021 (Malå bibliotek: Stärkta bibliotek och Malå kulturskola: Utvecklingsbidrag till Kulturskolor, båda från Kulturrådet). Avdelningen har även ytterligare en innesående ansökan, ej beslutad ännu.

* Kultur- och fritidsnämnden, Barn- och utbildningsnämnden samt omsorgsnämnden upphör 2020-07-01 till förmån för en kommunstyrelse med tre utskott; allmänna-, utbildning- och sociala utskottet. Verksamheterna i de nämnder som upphör kommer att drivas vidare i utskotten.

Invigning av Kulturbryggan

Den 4 juni invigdes den nybyggda scenen vid Malå kulturskola. Det hela inleddes av ett högtidligt tal av kommunstyrelsens ordförande Lennart Gustavsson, vilket följdes av framträdande med eleverna Izabella Persson, Kajsa Bergström, Jaqueline Persson och Signe Norén från Malå kulturskola.

Med anledning av Coronaviruset så genomfördes invigningen utan publik med framför filmkameran. Ta del av den digitala invigningen här: <https://www.mala.se/nyheter/digital-invigning-av-nybyggda-scenen-vid-kulturskolan/>

Tillsammans för ett levande kulturliv i Malå kommun!

Den lilla scenen Kulturbryggan är finansierad genom bidrag från Kulturrådet och är till för att bland annat möjliggöra spontana minikonsalter samt lektions- och övningstillfällen på Kulturskolan utomhus.

Kulturbryggan och Kulturskolans replokal är möjlig att boka och använda även när inte personalen på plats. Nyttjande är kostnadsfritt.

Läs mer om bokning här: <https://www.mala.se/nyheter/digital-invigning-av-nybyggda-scenen-vid-kulturskolan/>

Gör bokningen här: <https://rp1.mala.se/Resursbokning/>

MALÅ
Med allt så nära

Grovavfallsinsamling i byarna 2020

Grovavfall är skrymmande avfall från hushållen som inte ryms i, eller av andra skäl inte kan läggas i behållare eller säck för avfall.

Sortera grovsoporna i olika högar för att underlätta insamlingen och ställ på lämpligt ställe vid infarten innan angivet datum. Insamlingen sker endast under angiven tid.

Insamlingsdatum:

- Vecka 27 - RÖD TUR - Startar den 29 juni
Malånäs, Malå-Vännäs, Johannisberg, Adak, Lönås, Kokträsk och övriga byar efter den rutten.
- Vecka 29 - GUL TUR - Startar den 13 juli
Lainejaur, Springliden, Mörttjärn, Grundträsk, Strömfors och övriga byar efter den rutten.
- Vecka 29 - BLÅ TUR - Startar den 13 juli
Rentjärn, Rökå, Aspliden, Släppträsk och övriga byar efter den rutten.

* se karta på alla turer på nästa sida.

Man får skicka:

- Kyl och frys (hushållsmodeller)
- Metallavfall som cyklar, utegrillar, barnvagnar med mera.
- Deponirester som tvättställ och wc-stol.
- Brännbart avfall som möbler och trasmattor.
- El-avfall som tv, spis, tvätt- och diskmaskin.

OBS! Avfall som inte är godkänt kommer att lämnas kvar och då får man som privatperson frakta det själv till Återvinningscentralen i Malå.

Bildäck får varken lämnas på Återvinningscentralen eller skickas med grovsoporna. Kontakta din däckåterförsäljare om du har däck som du vill bli av med.

Återvinningscentralens öppettider:

Helgfria måndagar och torsdagar kl 12.00-18.00 och fredagar kl 07.00-12.00.

Vill du veta mer?

Ring: 0953-142 58 eller gå in på Malå kommuns hemsida och läs mer:

<https://www.mala.se/bygg-bo-och-miljo/avfall-och-atervinning/amtning-av-hushallsavfall/>

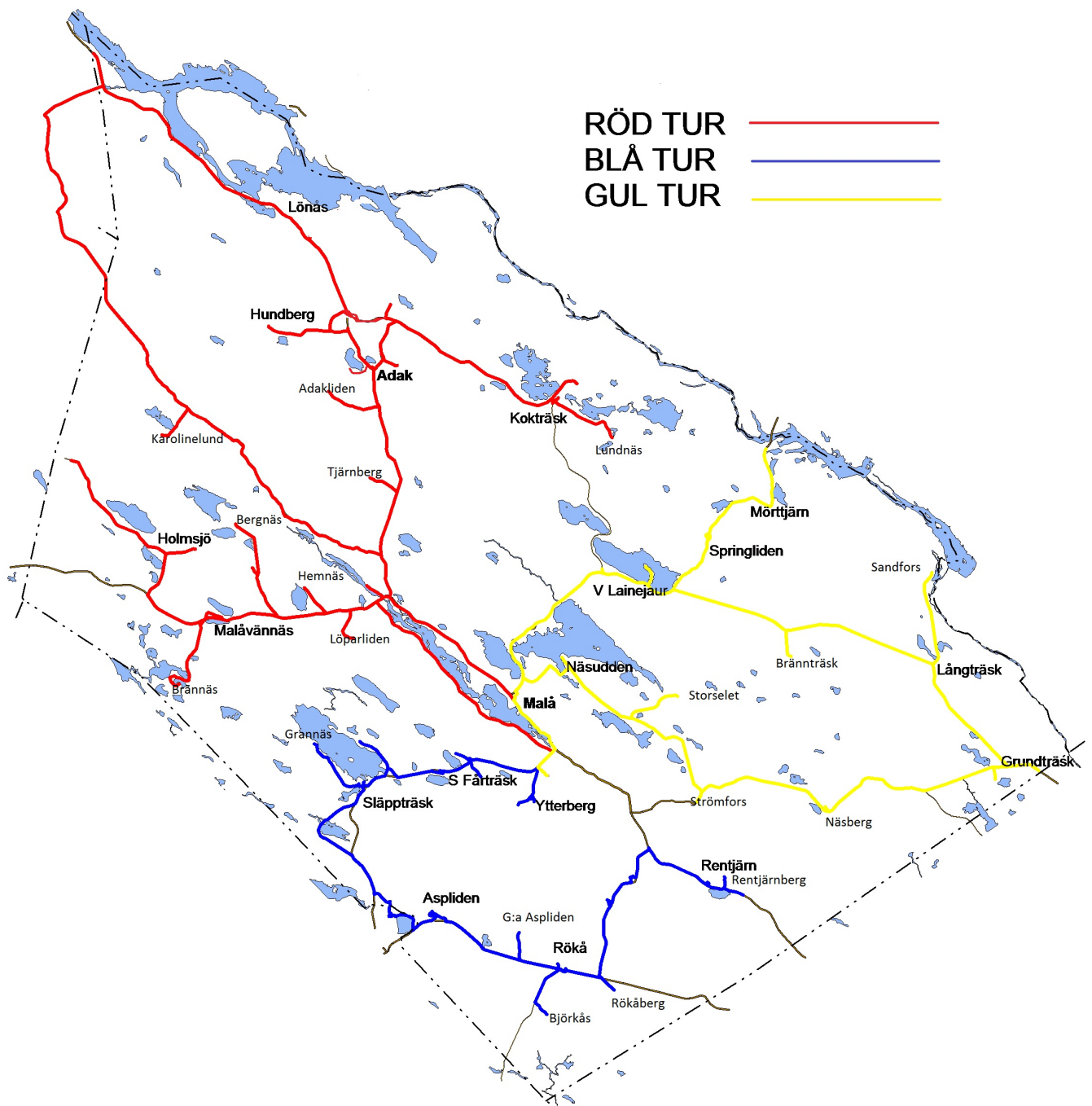

Bild: Förskolan Tjambo

Nilaskolan informerar

Skolstart

Välkommen åter till skolan den 19 augusti

Barn- och utbildningskontorets telefontider under sommaren

Måndag-fredag kl 10.00-12.00

Tfn: 0953-140 80

Förskolan Tjambo

De första avdelningarna har flyttat in på Tjambo. Lodjuret och Järven blev först ut med att öppna portarna för barnen tisdagen den 8 juni. Både barn och vuxna är fascinerade över våra nya lokaler.

Ett av våra förskolebarn satt den första dagen och funderade i sandlådan och sade följande:

- Johanna, ska det här vara kvar? För alltid?

Och tänk det ska det!

Närmast på tur att ta plats i sina nya lokaler är avdelningarna Räven, Ekorren och Björnen. Vecka 25 kommer lokalerna att ställas i ordning och barnen välkomnas i slutet av veckan. Arbetet med att färdigställa huset för de kvarvarande avdelningarna, Renen, Älgen och Haren har påbörjats och beräknas vara färdig i december.

Inventering av värdar och mentorer

I Malå - med allt så nära skapar vi möjligheter som ska främja aktiviteter där nyanlända på ett enkelt sätt kan integreras i vårt samhälle och lära sig förstå vårt sätt att leva, använda det svenska språket, lära sig våra seder och bli en del av det stora hela. Vi gör nu en löpande inventering där vi söker dig som är intresserad av att vara aktivitetsvärd eller mentor.

Som aktivitetsvärd/mentor är du en av dem som tillsammans med oss på inflyttar- och integrationservice tar tag i en aktivitet för att visa, leda och välkomna deltagaren. Det kan t.ex. handla om språkfrämjande eller hälsoinriktade aktiviteter eller aktiviteter som handlar om friluftsliv, utifrån önskemål från deltagare och värdar/mentorer.

Vi inbjuder dig att vara en av dem som hjälper oss att vara en attraktiv och nyskapande kommun.

Hör gärna av dig med ditt namn, telefonnummer samt e-post till Integrationssamordnare

Kamal Blyborg, tfn: 0953-140 46,

e-post: kamal.blyborg@mala.se

Är du ny i Malå?

Vi på inflyttar- och integrationservice gör din första tid i Malå lite enklare.

Först och främst Välkommen! Till oss kan du vända dig med frågor och funderingar om arbete, starta eget, fritid, skola för barn och annan samhällsservice. Vi har samlat en del information som kan vara nyttig för dig som familj på www.mala.se. Vi hjälper dig komma till rätta i Malå!

Have you recently moved to Malå? First of all Welcome! Feel free to contact us at Malå Municipality, New Arrival's Service if you have any questions about job, start your own company, school for your children or other community service. You can find more information about Malå on www.mala.se as well. Don't hesitate to contact us!

Kontakta oss på telefon/Contact us by the phone or e-mail:

Inflyttar/Medflyttarservice

Aleksandra Simanovskaya

Tfn: 0953-140 61

E-post: aleksandra.simanovskaya@mala.se

Integrationssamordnare

Kamal Blyborg

Tfn: 0953-140 46

E-post: kamal.blyborg@mala.se

Integrationsassistent

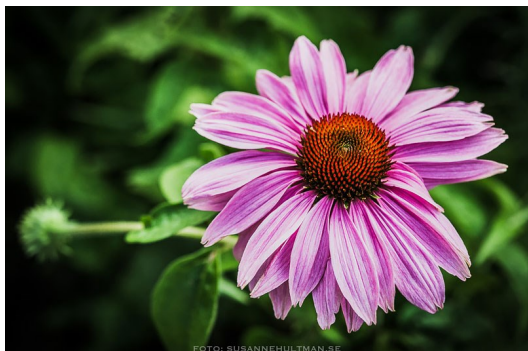
Ethel Caven

Tfn: 0953-140 74

E-post: ethel.caven@mala.se

REK-gruppen informerar ANDTS-frågan

(alkohol, narkotika, doping, tobak och spel)

Gemene mans attityd till alkohol har förändrats, alkoholhaltiga drycker används idag i större utsträckning som måltidsdryck än tidigare. Många föräldrar och andra vuxna har idag också en tillåtande attityd till ungdomsdrickandet vilket försvårar det förebyggande arbetet. Vi vuxna behöver påminnas om att en ung kropp och hjärna på många sätt är känsligare för alkoholpåverkan än en vuxens. Vi vuxna ska hjälpa ungdomarna att förskjuta alkoholdebuten och förhindra nyrekrytering när det gäller narkotika. Som förälder är du den viktigaste personen för din tonåring. Det är också du som har det största ansvaret. Att säga nej till sådant som kan äventyra ungdomars hälsa och framtid är naturligt, det är att bry sig.

Den nationella CAN-undersökningen av skolelevers drogvanor i åk 9 och åk 2 på gymnasiet (2019) visar att ungdomars alkoholkonsumtion har minskat sedan 2000-talets början, så även alkoholrelaterade problem. I årets undersökning ser man att denna positiva trend stannat av när det gäller elever i årskurs 9.

På bilden här nedan ser ni hur många % av eleverna som upplevt olika problem i samband med alkoholkonsumtion (Skolelevers drogvanor 2019-CAN-rapport 187).

Andelen elever som upplevt olika typer av problem i samband med alkoholkonsumtion de senaste 12 månaderna		
	Åk 9	Gy 2
	n=2151	n=3231
• Förstörda kläder	21	26
• Blivit filmade/fotade i en pinsam/kränkande situation	20	19
• Råkat i gräl	18	24
• Problem i förhållande till föräldrar	14	8
• Tappat pengar eller andra värdesaker	14	17
• Problem till förhållande till vänner	13	12
• Kört moped, bil/motorfordon berusad	13	8
• Åkte med berusad förare	13	8

Utdrag ur ANDTS undersökning 2019 bland elever i Norsjö och Malå:

- 24% av eleverna är alkoholkonsumenter, 80% av dessa har någon gång druckit så mycket alkohol att de känt sig berusade.
- 5% av eleverna säger att deras föräldrar tillåter att de dricker alkohol.
- 15% av eleverna som dricker alkohol säger att de får alkoholen via sina föräldrar och 65% via en kompis.
- 13% av eleverna uppger att de känner någon som kan erbjuda dem narkotika och 7% har blivit erbjuden narkotika på annan ort.
- 17% av eleverna har åkt med en berusad förare. 83% av dessa säger att de åkt med ett eget berusat syskon eller kompis berusade syskon. 7% har åkt med en berusad förälder och 4% av med en berusad kompis (de kunde besvara flera alternativ) . Endast 1% av eleverna säger sig ha kört onykter själv vilket är positivt, men vi önskar givetvis att det skulle vara 0%.
- Eleverna uppger att nyårsafton, examen. Midsommar, valborg, halloween och festivaler som de vanligaste debuttillfällena för ungdomar.

Utifrån detta ser vi att det finns mycket kvar att jobba med i det förebyggande arbetet i Malå kommun och att föräldrar och vuxna behöver prata med de ungdomar man har omkring sig om riskbeteenden och gränser.

Tänk om fler vuxna och föräldrar hjälptes åt att sätta gemensamma gränser för de ungdomar som bor eller befinner sig i kommunen! Att vuxna är ute på samhället och vågar söka kontakt med ungdomar och hjälpa dem med gränssättningar kring problematiska beteenden visar tydligt att vi alla bryr oss om alla våra ungdomar.

REK-gruppen önskar en trevlig sommar!

REK-gruppens tips till föräldrar i Malå kommun

Familjebehandlare Cecilia Festin Stenlund håller i föräldraskapsstöd och Studiecirkeln ABC.

Ring eller maila för att anmäla ditt intresse:

E-post:

cecilia.f.stenlund@mala.se

Tfn: 0953-140 43

Föräldraskapsstöd

Öppen rådgivning för föräldrar till barn och ungdomar (boka tid för upp till tre samtal).

Alla föräldrar kan ibland ha behov av att prata om och få stöd i det man upplever som svårt i föräldraskapet. Vi har tystnadsplikt, skriver inga journaler och det är kostnadsfritt. Under rådande Corona-situation erbjuds även dessa samtal per telefon.

Vi kan t.ex. prata om: föräldrarollen, konfliktlösning, rutiner, relationer, självkänsla, barns behov eller annat som känns viktigt för er.

Studiecirkel/föräldragrupp ABC om barn (3-12 år) och föräldraskap med 4 träffar.

Kursstart när vi har full grupp (minst 6 personer) och Coronarestriktionerna förändrats.

Träffarna är kostnadsfria och sker på svenska.

- **Träff 1 – Visa kärlek**
Värme och uppmuntran i relationen mellan föräldrar och barn.
- **Träff 2 – Vara med**
Att ha gemensamma aktiviteter i familjen samt barnstyrd lek (BUSA).
- **Träff 3 – Visa vägen**
Att som förälder behålla lugnet även i konfliktsituationer.
- **Träff 4 – Välja Strider**
Att minska förmaningar och tillsägelser.

Foto: Malin Hedman

Galejan och Teknisk avdelning informerar

FTI är ansvariga för Återvinningsstationen på Malåborg och Galejan har uppdraget att sköta städningen kring containrarna.

Att tänka på:

- Återvinningsmaterial som lämnas vid Återvinningsstationen ÅVS på Malåborg ska placeras i containrarna (inte utanför).
- Cyklar, batterier, element m.m. ska inte lämnas på Återvinningsstationen, utan lämnas till Återvinningscentralen ÅVC.
- Om containrarna är fulla ta då med materialet hem igen och återkom när containrarna är tömda. Gör gärna en felanmälan till FTI, tfn: 0200-88 03 11 eller följ länken till deras hemsida för felanmälan: <https://ftiab.se/172.html>

Malå kommun söker

Anställning	Ort	Sista ansökningsdag
Vik. Barn- och skolbibliotekarie	Malå	2020-07-31

Läs mer om lediga tjänster: <https://www.mala.se/naringsliv-och-jobb/jobba-hos-oss/>

Foto: Ingrid Sjöberg

Malå kommun i projekt om artificiell intelligens (AI)

Nu står det klart att Region Västerbotten och Malå kommun inleder projekt RegAI med start i höst. Projektet handlar om att sprida både teoretisk och praktisk kunskap om Artificiell Intelligens (AI) i inlands-kommunerna. Syftet är att skapa tillväxt genom framtida införande av AI-tekniker i produkter och tjänster.

– I takt med att AI får större betydelse inom allt fler vetenskapsområden blir kunskap inom AI en viktig kompetens inom många yrken och branscher. RegAI är ett utvecklingsprojekt som ger företag i Västerbottens inland möjlighet att integrera AI i sina verksamheter, vilket är mycket värdefullt inför framtiden, säger Anna Karin Horney, enhetschef utvecklingsavdelningen, Malå kommun.

Projektet startar i september och har näringslivet som målgrupp, men om intresse finns från offentligt anställda eller privatpersoner kommer även de att få delta i mån av plats. De teoretiska momenten fokuserar bland annat på vad införandet av AI-lösningar kan betyda gällande lönsamhet och kompetensbehov medan de tekniska momenten innebär labbar där deltagarna praktiskt får prova på att jobba med programmering. Här ges utrymme för stor flexibilitet eftersom tanken med projektet är att möta deltagarnas specifika behov och intresse.

AI kan kort beskrivas som olika tekniker där man genom att tillföra stora mängder data kan få fram slutsatser eller göra prognoser. Exempel på hur AI kan användas är:

- Undvika produktionsstopp och underlätta underhåll av maskiner och produktionsresurser genom AI-stödda prognoser för när underhåll behövs.
- Upptäcka fel, kvalitetsbrister eller avvikelser från myndigheters regelverk genom att använda foto och video som indata och låta en AI-lösning tolka bilder.
- Skapa bättre kundförståelse, efterfrågeprognoser eller kostnadsanalyser genom att låta en AI-lösning analysera stora mängder data inom respektive område. – Artificiell Intelligens kommer att påverka oss alla, inte minst näringslivet. Vinnova ser t ex bristande insikter om AI och brist på kompetens som reella hot mot vår tillväxt. Och inlandet är ju lika utsatt för dessa hot som övriga delar av länet och får absolut inte hamna i någon slags "AI-skugga", säger Thomas Kvist, projektledare, Region Västerbotten.

Fakta om AI

- AI är ett samlingsnamn för tekniker hittar mönster i data. Dessa mönster används sedan på helt nya indata för att automatiskt dra slutsatser eller göra prognoser.
- AI-baserade system används exempelvis för att sortera e-post i inkorgen, översätta text från ett språk till ett annat, göra prognoser mm.
- Dagens AI-system kan inte ersätta mänsklig intelligens men vara ett kraftfullt hjälpmedel och/eller avlasta människor från rutinuppgifter.

RegAI finansieras av Region Västerbotten, Tillväxtverket samt Europeiska Utvecklingsfonden. Projektet pågår från september 2020 till maj 2022.

Läs mer om projektet: <https://www.mala.se/nyheter/mala-kommun-i-projekt-om-artificiell-intelligens/>

Polisen informerar

Sommaren är här och med den dyker ofta för årstiden typiska brott upp.

Senaste tiden har vi och många med oss uppmärksammat en ökning av skadegörelse på orten, vilket är riktigt trist och kostsamt. Sönderslagna bilrutor, bilar som fått bucklor och är repade, tömda brandsläckare osv , med i vissa fall mycket kostsamma reparationer som följd.

Vi är ganska säkra på att det är ungdomar i 13-15 års åldern som står för denna skadegörelse och vill nu rikta en uppmaning till alla i samhället att hålla utkik efter all skadegörelse och personerna som begår dessa brott.

Att själv som vuxen ingripa mot ungdomar som beter sig illa är bra, det vill vi. Tillrättavisa och ring föräldrar om möjligt, våga kliv fram och säg din mening. Upptäcker ni skadegörelse, ring polisen och anmäl.

Vidare har det inkommit klagomål till oss om att yngre barn leker med sina cyklar lite väl mycket i trafiken. Detta är farligt och kan sluta tragiskt, så håll koll på era barn och se till att de har cyklar som är rätt utrustade. Att alla cyklister ska ha hjälm på huvudet borde vara självklart, vuxna kan här föregå med gott exempel.

Under juni, juli och augusti är polisstationen i Malå tyvärr stängd under ordinarie öppettider (onsdagar). Detta tycker vi förstås är jättetråkigt, men det är inget vi kan göra något åt just nu. Vi jobbar på att bli fler poliser.

Vid pågående brott eller akuta fall ring 112, i andra fall ring 114 14 eller gå in via polisens hemsida där det också går att göra en anmälan. Närmaste polisstationer som ni kan besöka är Skellefteå—och Lycksele Polisstationer.

Planerat och pågående polisarbete kommer att genomföras i Malå under sommaren.

En trevlig sommar önskar Malåpoliserna!

EVENEMANGSKALENDER

Inställda evenemang pga av Coronaviruset

Pågrund av Coronaviruset har de flesta evenemang som registrerats i evenemangskalender på visitmala.se ställts in och de som inte redan är inställda riskerar att ställas in, beroende på hur utvecklingen ser ut här framöver.

Därför presenteras ingen evenemangskalender i detta informationsblad. Vi hänvisar er till visitmala.se där ni kan kontrollera vilka evenemang som är inställda och inte.

Läs mer på <http://www2.visitmala.se/evenemang>

Hemester—Besök Malås smultronställen

Årets sommartrend är hemester. På Malå kommuns Facebooksida "Malå-med allt så nära" kommer turistinformationen varje fredag att presentera smultronställen i Malå kommun. Du är också välkommen att kontakta turistinformationen direkt om du vill få lite smultronställetips.

Turistinformationen hittar du på Biblioteket i Malå.

Tfn: 0953-142 91

E-post: turism@mala.se

Kommunstyrelsens ordförande informerar

I år får vi ha en annorlunda sommar. Även om en del lättnader i restriktioner skett så kommer ändå den pågående pandemin att på olika sätt påverka oss. Den efterlängtade utlandsresan och besöken hos nära och kära kanske inte blir av. Det är också många arrangemang som inte blir av. Det blir ingen Åsele-marknad eller Nolia. Även hemma i Malå kommun är många arrangemang som vi sett fram mot inställda.

"Hemmestra" eller "Malåmestra" får kanske bli fullgoda alternativ. Det blir kanske en chans att lära känna vår kommun lite bättre. Det finns gott om platser i vår kommun som är väl värda att besöka. T.ex. så kan man via hemsidan <http://www2.visitmala.se/sv/se-och-gora> hitta en mängd exempel på vad vi har i vår egen kommun. Var än vi bor i vår kommun så har vi nära till naturen, vi lever bokstavligen mitt i naturen. Fiskevatten, bärmarker, utsiktsplatser, historiska platser, spännande platser finns alltid i vår närhet.

Dessutom så har vi i vår kommun nära till människor. Vi pratar med varandra, vi bryr oss, vi hjälps åt. Det är bl.a. det som kan göra livet lite lättare i dessa tider som är ovana och ovissa. Tillsammans är vi starka. En kopp kaffe ute i det fria med nära och kära, en grillkväll med grannar eller en improviserad fotbollsmatch med några barn kan göra livet roligare.

I oroliga tider är det viktigt att hitta trygghet och framtidstro. I Malå kommun finns möjlighet till natur på nära håll, trygg vardag och människor man känner. Vi får göra den här sommaren till en sommar som för många kanske är "lite eljest". Men det behöver inte betyda att den blir sämre. Tvärtom så kan den situation vi har p.g.a. Coronaviruset ge oss möjligheter att nyfikat skaffa oss nya erfarenheter i vår egen närhet.

Till sist.....ni som undrar om något, har tankar och funderingar eller bara vill prata en stund. Ring, skriv eller kom förbi.

Trevlig sommar!

Kommunstyrelsens ordförande
Lennart Gustavsson

Nästa utgivning

Nu gör vi ett sommaruppehåll. Nästa informationsblad till invånare ges ut den 27 augusti.

Trevlig sommar!

MALÅ KOMMUN
Målågen kommundna

Kontaktperson:

Linda Nystedt, kommunikatör, tfn: 0953-140 27, e-post: kommunikator@mala.se

Utgivning 1 ggr/månad på www.mala.se, på Facebook: Malå-med allt så nära. Finns även för avhämtning i butiker samt på kommunhuset och turistinformation.